

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 207/25
7.3.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Милице Аксентијевић и Драгиње Марић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Достанић, адвокат из Београда, Трг Николе Пашића бр. 12, против тужене Републике Србије – Заштитник грађана, са седиштем у Београду, ул. Делиградска бр. 16, коју заступа Државно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ул. Косовска бр. 31, ради поништаја решења о отказу и накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиоца и тужене, изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П1 4099/19 од 02.03.2023. године, у седници већа одржаној дана 07.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 4099/19 од 02.03.2023. године у ставовима другом, трећем и четвртном изреке и жалба тужене у том делу **ОДБИЈА** као неоснована.

УКИДА СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П1 4099/19 од 02.03.2023. године у ставовима петом и шестом изреке и предмет у том делу **ВРАЋА** првостепеном суду, на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 4099/19 од 02.03.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и поништено решење о отказу број 362-642/19 дел.бр. 32258 од 01.11.2019. године донето од стране тужене, као незаконито. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати накнаду штете на име изгубљене зараде за период од 01.11.2019. године до 31.10.2021. године у укупном износу од 721.392,16 динара, у појединачно опредељеним месечним износима, у вредности и са законском затезном каматом као у садржају тог става. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да у корист тужиоца изврши уплату припадајућих доприноса на утврђене месечне износе изгубљене зараде из става трећег ове пресуде и то доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и

инвалидско осигурање, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе за случај незапослености Националној служби за запошљавање. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати на име јубиларне награде износ од 52.372,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.12.2019. године до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени затхев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу уместо враћања на рад исплати накнаду штете у износу од 18 зарада који одговара износу од 567.049,14 динара, са законском затезном каматом почев од 01.12.2019. године до исплате. Ставом шестим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 143.300,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, до исплате.

Против наведене пресуде тужилац и тужена су благовремено изјавили жалбе, тужилац побијајући је у ставовима петом и шестом изреке, а тужена у ставовима другом, трећем, четвртном и шестом изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Жалбене разлоге су образложили и жалбене предлоге изнели.

Тужилац је поднео одговор на жалбу тужене.

Испитујући првостепену пресуду у побијаном делу, у у границама овлашћења прописаних чланом 386. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиоца основана, а жалба тужене неоснована.

У првостепеном поступку, у потврђеном делу пресуде, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка, на које се указује у жалбама.

Према чињеничном стању, утврђеном у поступку пред првостепеним судом, тужилац је уговором о раду бр. 31-709/09 од 16.11.2009. године засновао радни однос код туженог на одређено време, а уговором о раду од 11.2.2010. године на неодређено време на радном месту возача – курир. Тужена је тужиоцу решењем од 1.11.2019. године отказала уговор о раду због непоштовања радне дисциплине. Из налаза и мишљења судског вештака за економско финансијску област Биљане Јовановић од 5.11.2021. године утврђено је да висина изгубљене зараде тужиоца за период од 1.11.2019. до 31.10.2021. године износи 721.392,16 динара, а висина јубиларне награде за 10 година рада код туженог износи 52.372,00 динара. У налазу и мишљењу судског вештака обрачун 18 зарада као накнада штете уместо враћања на рад извршен је у две варијанте, према првој варијанти, 18 зарада на основу остварене зараде за месец октобар 2019. године износи 326.603,34 динара, а у другој варијанти, обрачун је извршен према нето заради коју би тужилац остварио да је радио цео месец октобар и износи 567.049,14 динара, са датумом доспелости 30.11.2019. године. Појединачни месечни износи и датуми доспелости наведени су у табеларном прегледу који је саставни део налаза и мишљења судског вештака.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је

тужбени захтев тужиоца делимично основан, у делу којим је тражио поништај решења о отказу уговора о раду, као и накнаду штете на име изгубљених зарада за спорни период, па је обавезао туженог да тужиоцу по том основу исплати укупан износ од 721.392,16 динара, као и да за тужиоца изврши уплату доприноса за обавезно социјално осигурање, у складу са одредбама чланова 2. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање. Усвојен је тужбени захтев тужиоца за исплату јубиларне награде, сходно члану 46. став 1. тачка 1. Посебног колективног уговора за државне органе, с обзиром на то да је из исплатног листића за месец октобар 2019. године утврђено да тужилац има 10 година радног стажа код тужене, а у висини утврђеној из налаза и мишљења судског вештака од 05.11.2021. године. Тужбени захтев тужиоца за накнаду штете уместо враћања на рад првостепени суд је одбио као неоснован, јер до окончања поступка тужилац није доставио доказе из којих би се поуздано утврдило све околности од утицаја на правилно одмеравање висине накнаде штете за замену за реинтеграцију, у смислу временаведеног у радном односу код послодавца, утврђивања броја издржаваних чланова домаћинства тужиоца, времена које је евентуално провео на евиденцији незапослених лица и висине пореза на имовину којима се евентуално задуживао у спорном периоду.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је, у потврђеном делу пресуде, правилно применио материјално право.

Одредбом члана 191. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр.24/05...75/14), прописано је да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио . Ставом 2. истог члана, прописано је да накнада штете из става 1. овог члана утврђује се у висини изгубљене зараде која у себи садржи припадајући порез и доприносе у складу са законом, у коју не улази накнада за исхрану у току рада, регрес за коришћење годишњег одмора, бонуси, награде и друга примања по основу доприноса пословном успеху послодавца. Ставом 3. истог члана, прописано је да накнада штете из става 1 овог члана исплаћује се запосленом у висини изгубљене зараде, која је умањена за износ пореза и доприноса који се обрачунавају по основу зараде у складу са законом Ставом 4. истог члана, прописано је да порез и допринос за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио обрачунава се и плаћа на утврђени месечни износ изгубљене зараде из става 2. овог члана.

Одредбом члана 46. став 1. тачка 1. Посебног колективног уговора за државне органе ("Службени гласник РС", бр. 38/2019), прописано је да запослени има право на јубиларну новчану награду у висини просечне месечне зараде без пореза и доприноса по запосленом у Републици Србији према објављеном податку органа надлежног за послове статистике за последњи месец у претходној календарској години у односу на календарску годину у којој се јубиларна награда остварује, с тим што се висина новчане награде увећава за 30% при сваком наредном остваривању тог права, тако да се исплаћује за 10 година рада у радном односу – у висини месечне просечне зараде без пореза и доприноса. Ставом 3. истог члана, прописано је да се запосленима исплаћује јубиларна награда у року од 30 дана од дана када запослени стиче право на јубиларну новчану награду, осим запосленима које стичу право на јубиларну новчану награду у

јануару текуће године, којима се јубиларна награда исплаћује одмах по објављивању податка органа надлежног за послове статистике.

Код утврђених чињеница, да је тужилац био запослен код тужене од 16.11.2009. године на радном месту возача – курира, те да му је тужена решењем од 1.11.2019. године отказала уговор о раду, које решење је поништено као незаконито ставом првим изреке побијане пресуде, против кога тужена није изјавила жалбу, па је пресуда у том делу правноснажна, правилно је првостепени суд одлучио ставом другим изреке побијане пресуде када је обавезао тужену да тужиоцу накнади штету због изгубљених зарада за период од 1.11.2019. године, односно откад му је отказан уговор о раду, до 31.10.2021. године, као дана вештачења, која му припада у смислу одредбе члана 191. став 1. Закона о раду, а чија висина је утврђена из налаза и мишљења судског вештака за економско – финансијску област.

Неосновано се жалбом тужене указује да је тужена признала основ тужбеног захтева који се односи на акт о престанку радног односа и о томе одмах обавестила суд, па се евентуална штета настала у периоду након признања не може приписати у кривицу тужене, нити је тужена за њу одговорна. Ово из разлога што се признањем основа тужбеног захтева за поништај решења о отказу уговора о раду, тужена није ослободила одговорности за штету проузроковану тужиоцу незаконитим отказом уговора о раду у висини изгубљених зарада, с обзиром на то да тужиоцу право на накнаду те штете припада до доношења пресуде којом се оспорено решење о отказу уговора о раду поништава.

Наводи жалбе тужене којима се указује да првостепени суд није испитао околности да ли је тужилац активно тражио други посао у периоду трајања парнице за поништај решења о отказу, те да суд, није ценио приговор доприноса тужиоца настанку штете, који је истакла тужена, као и да из налаза и мишљења судског вештака произлази да вештак није утврђивао да ли је тужилац остварио приходе по основу рада по престанку радног односа, те уколико јесте, није свој обрачун умањио за тај износ, што утиче на правилност обрачуна висине накнаде штете због изгубљене зараде, нису од утицаја на доношење другачије одлуке о жалби тужене. Ово из разлога што изгубљена зарада претпоставља добитак који би по уобичајеном току ствари тужилац остварио да није било незаконитог поступања тужене, па му припада право на накнаду штете коју му је тужена на тај начин проузроковала. Чињеница да ли је тужилац тражио друго запослење у периоду трајања парнице није од утицаја, јер то није представљало обавезу тужиоца, а о постојању доприноса тужиоца настанку штете, тужена није приложила нити предложила доказе, коју дужност је имала према правилима о терету доказивања из члана 231. став 3. Закона о парничном поступку. Како тужена није предложила извођење доказа о околностима да је тужилац остварио приходе по основу рада по престанку радног односа, као и у ком износу, те околности нису могле бити предмет вештачења, па ни део налаза и мишљења вештака.

Наводи жалбе тужене да је првостепени суд побијаном пресудом одлучио о преиначеној тужби, чије преиначење претходно није дозволио, а ком преиначењу се тужена противила, у конкретном случају није од утицаја на доношење другачије одлуке о жалби, с обзиром на то да је првостепени суд одлучујући о преиначеној тужби, очигледно дозволио њено преиначење, а чињеница да првостепени суд о томе није

одлучио решењем, није од утицаја на правилност и законитост побијане пресуде, имајући у виду да суд преиначење тужбе може дозволити и када се тужени томе противи, ако сматра да би то било целисходно за коначно решење односа међу странкама и ако оцени да поступак по преиначеној тужби неће знатно да продужи трајање парнице, у смислу члана 199. став 2. Закона о парничном поступку, којој одредби је, по мишљењу другостепеног суда, било места примени. Стога су неосновани наводи жалбе тужене да је одлучујући о преиначеној тужби првостепени суд одлучио о тужбеном захтеву који није био предмет овог спора, односно да је тужбени захтев прекорачио.

Нису основани наводи жалбе тужене о учињеној битној повреди одредбе поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер је изрека првостепене пресуде у потврђеном делу разумљива, а у пресуди су дати јасни и непротивречни разлози о свим битним чињеницама, па пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Из наведених разлога, првостепена пресуда је потврђена у ставовима другом и четвртм изреке, како одлуке о главом потраживању, које су донете правилном применом материјалног права, тако и одлуке о законској затезној камати за период од доласка тужене у доцњу, до исплате, јер су у том делу правилно примењене одредбе чланова 277. став 1. и 324. став 1. Закона о облигационим односима и члана 46. став 3. Посебног колективног уговора за државне органе.

Потврђена је и одлука садржана у ставу трећем изреке побијане пресуде, јер је донета правилном применом одредаба члана 191. став 2. Закона о раду и чланова 2. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Међутим, основано се жалбом тужиоца указује да је првостепени суд погрешно применио материјално право, на чију правилну примену другостепени суд пази по службеној дужности, када је одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду штете уместо враћања на рад, јер тужилац, на коме је био терет доказивања, није доставио доказе о околностима које су од утицаја на висину те накнаде. Ово из разлога што постојање основа за накнаду те врсте штете произлази из чињенице да је отказ уговора о раду тужиоца незаконит, а то што тужилац није доставио доказ о околности од које зависи висина накнаде штете, односно о броју издржаваних чланова породице, имајући у виду да је друге битне чињенице, број година радног стажа и године живота тужиоца, првостепени суд могао утврди из приложених доказа, што је пропустио да учини, тужбени захтев тужиоца у том делу не чини неоснованим, како је неправилно закључио првостепени суд. Пропуштање тужиоца на коме је, према одредбама чланова 7, 228. и 231. став 1. Закона о парничном поступку, терет доказивања тих чињеница, да достави доказ о броју издржаваних чланова породице, не утиче на основаност тужбеног захтева за накнаду штете, већ је од утицаја на њену висину, због чега је побијана пресуда укинута у ставу петом изреке.

У поновном поступку првостепени суд ће, оценом изведених доказа у смислу одредбе члана 8. Закона о парничном поступку, правилно и потпуно утврдити чињенично стање, па и битне чињенице на које му је указано, од којих зависи висина накнаде штете уместо враћања на рад, те ће правилном применом материјалног права

поново одлучити о преосталом тужбеном захтеву тужиоца и за своју одлуку ће дати јасне и довољне разлоге.

Укинуто је и решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу шестом изреке побијане пресуде, јер одлука у том делу зависи од коначног исхода спора и успеха странака у овој парници.

Другостепени суд је имао у виду да је у ставу трећем изреке првостепене пресуде, којим је обавезана тужена да у корист тужиоца изврши уплату припадајућих доприноса на утврђене месечне износе изгубљене зараде, наведено да су ти износи из става трећег изреке пресуде, који износи су наведени у ставу другом изреке првостепене пресуде, што представља очигледну грешку у писању броја става изреке, коју првостепени суд према одредбама члана 362. Закона о парничном поступку може исправити посебним решењем, па је оценио да не представља препреку за одлучивање о жалби тужене.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је применом одредаба чланова 390, 392. став 2, 401. тачка 3. и 165. став 4. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Гордана Тошић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**